

Månadens tips

1. Tänk på att dina lösenord inte ska vara för korta. *Minst* 8 tecken och gärna innehålla lite olika tecken, exempelvis #, %, & och @. En hackare ska inte kunna gissa sig till ditt lösenord. Skriv sedan upp lösenordet på ett papper. Du kan inte lära dig alla lösenord du har.
2. **Starta om datorn.** Om din dator uppför sig annorlunda och inte gör som du vill, kan det vara enkelt att lösa problemet. När du startar om datorn brukar Windows själv rätta till felaktigheter som uppstått. Gör så här: Klicka på Windowsfönstret som ligger längst ned till vänster på din skärm och klicka sedan på symbolen som ser ut som en nolla med ett vertikalt streck, alltså på samma sätt som när du stänger av datorn. Men denna gång ska du i stället klicka på STARTA OM. Då får du en bättre omstart som försöker rätta till eventuella fel i operativsystemet. Omstart kan fungera även för telefon när den krånglar. Lätt som en plätt! (*publicerad 2024-09-24*)
3. **Artificiell Intelligens (AI).** Det har nu blivit enkelt att göra sökningar på webben med AI. Webbbläsaren Microsoft Edge har denna funktion inbyggd. I fältet "Sök på webben", finns längst till höger en liten symbol i grön och röd färg som heter Copilot. Klicka på den. Då öppnas ett sökfält. Där kan du skriva vad du vill veta. Fördelen med AI är du formulerar med dina egna ord vad du vill veta. Ju mer du förklarar, desto bättre svar får du. Mestadels får man korrekta svar. I ett kommande tips ska jag ge lite exempel på nyttiga sökningar. Men du får pröva lite först. Det har faktiskt blivit enkelt!
4. **Ett program har hängt sig.** Om ett program har hängt sig och du inte kommer vidare kan du antingen starta om hela datorn eller så kan du bara stänga det program som hängt sig och starta om bara det. Så här gör du då: 1. Tryck CTRL – ALT – DELETE, alla tangenterna samtidigt i nämnd ordning. 2. Klicka nu på AKTIVITETSHANTERAREN. 3. Markera det program som har hängt sig och klicka på rutan AVSLUTA AKTIVITET. 4. Kryssa bort Aktivitetshanteraren med kryssset uppe i högra hörnan. 5. Nu ska du förhoppningsvis kunna starta om det krånglande programmet. Om inte, starta om hela datorn och försök starta det krånglande programmet igen. (*inlagt 2024-10-06*)
5. **Här är ett exempel på hur man kan använda AI** på ett lite annorlunda sätt än vanliga Google. Öppna webbläsaren Microsoft Edge, klicka på den grönbå Copilot-symbolen som är längst till höger på sökraden. Nu öppnas ett fält där du kan skriva en fråga som du formulerar på ditt eget sätt. Gärna flera meningar som förtydligar din fråga. Det roliga är att man kan liksom chatta med Copilot. Copilots svar är skrivet med fetstil. Så här kan det se ut: **Jag: Skriv en dikt som rimmar på max 10 rader som gratulerar mitt barnbarn, Emma, på sin 12-årsdag. Hon är intresserad av fotboll och rider också. Copilot: Självlart! Här kommer en dikt till Emma på hennes 12-årsdag: Grattis på din dag, kära Emma, med fotboll och hästar, du är en stjärna! På planen du springer, så snabb och så stark, och i stallet du rider, med glädje och mark. Tolv år idag, så stor du har blivit, med drömmar och mål, som du alltid har skrivit. Fortsätt att kämpa, med mod och med glöd, för du är en kämpe, det vet vi ju så. Hoppas din dag blir fylld med skratt och med sång, för du är vår solstråle, året runt, dagen lång. Grattis på födelsedagen, Emma!** 🎉 🍰 🌍 🐎 **Jag: Tack! Det var en fin dikt. Den ska jag använda. Copilot: Tack själv! Jag är glad att du gillade den. Hoppas Emma får en fantastisk födelsedag fylld med glädje och skratt. Om du behöver hjälp med något annat, tveka inte att höra av dig. Ha en underbar dag.** Pröva nu själv med olika rim och texter för allt möjligt. Det kan t ex vara minnesord, julklappsrim eller annat som är så svårt att formulera.
6. **Se till att datorn är uppdaterad.** Det är viktigt att datorns operativsystem är uppdaterat. Det minskar risker för intrång av kriminella, samtidigt som det daterar upp drivrutiner och annat. Microsoft Windows daterar normalt upp sig själv, förutsatt att man har datorn på. Om du alltså har datorn på några timmar en gång i veckan så blir det bra. Men om du använder datorn på så sätt att du bara startar den, gör ditt ärende på t ex banken och sedan stänger av. Då hinner inte datorn hämta hem uppdateringarna och installera dem.

7. **Redigera bilder i mobilen.** Visste du att i de flesta moderna mobiler finns det en enkel bildredigerare? Där kan du förbättra dina bilder genom att t ex beskära dem, ändra ljuset så att alltför ljusst blir mörkare och tvärtom, ändra kontrasten, ändra färgmättnad, vrida på bilden och kanske t o m skriva en text på bilden. Du hittar den här redigeringsfunktionen genom att klicka på en liten penna som brukar komma upp under bilden. När du redigerat färdigt trycker du på Spara eller Återställ som kommer upp längst upp. Funktionen är ganska lättanvänd. Prova först med en skräpbild. Lycka till.
8. **Få igång en död dator – alternativ 1.** Det händer ibland att datorn är helt död. Du kan inte starta den. Skärmen är svart. Är det kört? **Pröva följande:** Se först till att du har laddning på batteriet. Tryck ned PÅ/AV-knappen länge, mer än 20 sek. Om du har tur, så startar datorn. Gör sedan en omstart (STARTA OM) så rättar datorn själv till det fel som gjorde att den dog. Det här sättet kan även fungera för en död mobiltelefon. Om den ändå inte vill starta så finns ett annat sätt. Men det ska jag beskriva i ett tips nästa vecka.
9. **Få igång en död dator – alternativ 2.** Om datorn inte vill starta och är helt död, finns en annan metod än den jag beskrev i förra veckan. **Pröva följande:** Koppla bort laddningen av batteriet. Ta ur batteriet om det går (går ofta inte på nyare datorer) eller ladda ur batteriet fullständigt genom att koppla in något som dra ström i en USB-port. Du kan t ex koppla in en DVD-spelare med ett program påsatt. Det kommer att ta tid, kanske något dygn. Om du är osäker om batteriet är urladdat eller ej, vänta ett dygn till. När nu batteriet är uttaget eller *helt* urladdat så sätter du nu i batteriet igen och startar laddningen. Starta datorn som vanligt och håll tummarna att det ska fungera. Fungerade det inte ändå? Ta då med dig datorn till It-hjälpen på någon onsdag kl 15.30 i Tyresö Gymnasium, så försöker vi också.
10. **Navigera bilen med Google Maps.** Har du tänkt på att Google Maps fungerar utmärkt som navigator för både bil och när du är ute och promenerar. Den stora fördelen är att programmet alltid är uppdaterat, så du hittar nästan alltid den destination du ska till. Själv har jag sedan 2 år tillbaka övergivit min Tomtom-navigator som har en begränsad databas som ska uppdateras med jämna mellanrum. Gå in på Play Butik om du har en Androidtelefon eller App Store om du har en iPhone. Ladda sedan hem Google Maps. Den är kostnadsfri. Jag lovar, du kommer att bli nöjd.
11. **Bluff-SMS.** Ibland får man SMS som man tror eller vet att det är en bluff. Ofta ska man klicka på en länk (vilket du inte ska göra). **Vidarebefordra då SMS:et till Polisen på nr 7726.** Då kan dom försöka spåra vem som skickat det och utreda om det är en bluff eller inte. Det är bra om vi alla hjälps åt att få stopp på denna kriminella verksamhet.
12. **Det är lättare att göra webbsökningar med ett AI-program än att använda t ex Google eller Microsoft Edge.** Låter det konstigt? Dom som provat vet att det är så. För att få ett bra och gratis program till mobilen kan du ladda ned förslagsvis ChatGPD. Gå in på Play Butik om du har en Androidtelefon eller App Store om du har en iPhone. Sök efter ChatGPD och installera programmet (OBS att det finns ett liknande program som heter Chatbot AI Smart Assistant, men det är ett betalprogram som kostar 89 kr/mån). Fyll i dina uppgifter. Öppna programmet. Nu kan du i meddelanderutan skriva vad du vill veta. Skriv med egna ord. Detta är den stora fördelen med AI. Om du inte får ett bra svar så korrigerar du frågan. Du kan t ex säga, nej det var inte så jag menade, jag vill... Det händer ibland att du får fel uppgifter. Om du upptäcker det, kan du tala om för honom att det var fel och då kommer han oftast be om ursäkt och försöker ge dig ett korrekt svar. Tacka gärna för uppgifterna när du är färdig. Det känns som om du chattar med en verklig människa. När du övat några gånger kommer ett sådant här AI-program att vara ditt nya webbsökningsprogram.
13. **Ta skarpare bilder med din mobilkamera.** Det är väldigt lätt att man smutsar ned objektiven på mobilkameran när man tar i den. Därför är det bra om du torkar av objektiven innan du fotar. Gör det varje gång. Använd helst en mjuk bomullsduk. Inte papper i någon form, det blir små mikrorepor. Om du har en bomullsskjorta eller blus på dig är den bra.

- 14. Få batteriet att hålla längre.** På senare år har man kommit underfund med att Litiumbatterierna håller längre om man inte laddar upp dem mer än till 80 % och inte heller laddar ur dem mer än till 20 %. Numera finns det oftast en inställning där man kan ställa in detta, så att det sker automatiskt. Kolla hur det är med din mobil, platta eller dator. Titta under **INSTÄLLNINGAR – ENERGIINSTÄLLNINGAR** eller liknande rubriker.
- 15. Ett nyttigt kortkommando.** Ett enkelt sätt att skriva ut det dokument du arbetar med är att bara skriva **CTRL – P**. Då kommer du direkt till utskriftläget. (Tänk **CTRL – Printer**).
- 16. Håll programvaror uppdaterade.** Det gäller både telefonen och datorn. Uppdateringarna görs ofta för att skydda mot nya hot som kriminella har hittat på. Då gäller det att täppa till med en ny uppdatering. Så det är viktigt att så snabbt som möjligt ladda ned en ny uppdatering innan bedragaren utnyttjar säkerhetsbristen. Alltså - så fort du ser meddelandet att det finns en ny uppdatering – hämta hem och installera den.
- 17. Installera AI-programmet ChatGPT** och använd det som din nya sökmotor. När du väl har installerat det så är det lättanvänt och ger dig oftast bättre svar. **Så här gör du:** Gå till Play Butik för Androidtelefoner – eller App Store för iPhone. Sök efter ChatGPT. Installera den app som är vit med svart text. Den är gratis. (Den som är svart med vit text heter Chatbot AI och är en betalversion. Glöm den). Det är en fördel om du registrerar dig, då får du bättre svar. Men du kan också installera appen utan registrering, men den blir inte lika bra. När installationen är klar har du fått en ny ikon som du klickar på när du vill använda programmet. Ställ en fråga och du får ett svar. Det är som om du frågar en vän. Om du inte är nöjd med svaret, säg det och ChatGPT kommer att skriva om svaret. Jag brukar tacka för svaret (om det blev bra). Då blir ChatGPT så glad! Om du vill ha hjälp med installationen eller användningen, kom till it-hjälpen på onsdagar i Gymnasiet eller varannan måndag i udda vecka i Kvarnhjulet.
- 18. Hitta recept med AI.** Med ett AI-program (t ex Chat GPT, Copilot i Edge eller Gemini i Chrome) kan du komponera recept på ett sätt som du inte kan göra med en vanlig sökmotor. Du kan t ex be AI göra ett receptförslag med det du har i kylskåpet. Jag har provat och det blev riktigt bra. Om du inte är nöjd med förslaget ber du att AI ändrar på något. Ta bort eller lägga till ingredienser. Du kan prata med AI-programmet med dina egna ord på det sätt du pratar med en kompis. Det spelar inte så stor roll vilket av AI-programmen du använder, de är relativt likvärdiga. Man får ofta olika svar i de olika programmen. Prova!
- 19. Är det verkligen du?** Bedragare börjar nu använda AI för att lura dig. Det kan gå till så att bedragaren spelar in något som ditt barnbarn sagt på t ex en filmsnutt. Då kan bedragaren göra en syntetisk röst som låter precis som ditt barnbarn. Nu ringer bedragaren upp till dig och säger: "Hej Mormor, jag är på resa i Egypten och jag har blivit rånad på pass, pengar och returbiljetten. Kan du hjälpa mig? Jag behöver 6000 kr för att köpa en returbiljett. Snälla Mormor! Du kan skicka pengarna via Western Union" Det låter verkligen som ditt barnbarn, men vad konstigt, skulle hon åka till Egypten? Ska du skicka pengarna? Du är lite misstänksam. Vad skulle du kunnat göra? Jo du hade kunnat ställa en kontrollfråga och fråga om något som bara ditt barnbarn känner till men ingen annan, t ex "Vad hette er katt som ni hade på landet i Eksjö?" Du vet med säkerhet att barnbarnet känner till namnet, men nu kan hon inte minnas. Prova med en fråga till. Nu kan hon inte komma ihåg det heller. Saken är klar – det är inte ditt barnbarn som ringer! Det var nära att du blev lurad på 6000 kr utan möjlighet att få reda på vem som tagit emot pengarna. En bedragare kan försöka lura dig på flera olika sätt, SMS, email, Messenger eller ett fejkat röstsamtal via telefon. Det finns ett alternativ till att ställa en kontrollfråga. Ni kan komma överens om ett kodord som alltid ska anges innan du hjälper till. Det här kan vara bra att ha klart innan ditt barnbarn åker ut på t ex en jordenruntresa.
- 20. Skanna dokument med mobilen.** Det finns program som du kan skanna dokument, bilder, affischer och liknande med. Ett av dem heter **Google Drive** som är enkelt att använda och du

kan få dina skannade dokument i jpg (bildfil) eller pdf. Filen läggs först upp i Google Drive. Om du vill ha den i datorn eller telefonen/plattan så laddar du ned den därifrån. När du fotat dokumentet kan du redigera det genom att dra i hörnen. Du kan också göra andra korrigeringar. Du hämtar programmet Google Drive från *Play Butik* (gäller Android) eller *App Store* (gäller Apple). Installera och logga in. Sedan är programmet självförklarande. Några tips är att du håller kameran relativt still, belyser dokumentet väl samt att undvika reflexer. Belysningen bör komma långt ned från sidorna annars går reflexerna upp mot kameran. Lycka till.

21. Kopiera och klistra in. Det finns ett behändigt kortkommando att kopiera en text och klistra in den på ett annat ställe. Gör så här. Markera den text du vill kopiera så att den blir blåmarkerad och håll ned CTRL-tangenten och tryck samtidigt på bokstaven C. Nu ligger det i datorns "kopiemagasin". Gå nu till den plats dit du vill klistra in det du kopierat. Ställ kursorn på den platsen. Tryck CTRL och bokstaven V. Nu kom ditt kopierade material att klistras in här. Det spelar ingen roll om det bara är några ord eller hela sidor som du gör så här med. Alltså: CTRL-C och därefter CTRL-V.

22. *Kjell & Company* Du vet väl om att som medlem i SeniorNet får du 5% rabatt hos Kjell & Company i deras butik i Tyresö Centrum (mitten mot COOP). Rabatten gäller bara i Bollmorabutiken, ingen annan av deras butiker. Kjell & CO har mycket kunniga expediter. Dom kan man alltid fråga om råd. Du bör ha med dig en bild av medlemskortet som du kan få om du loggar in på SeniorNet Sweden (www.seniornet.se). Du behöver ditt medlemsnummer och det lösenord som du skapade när du blev medlem.

23. Veckans tips kommer idag från Sidsel Nybö

Numera har jag telefonen i en väska i bältet. Se fotot. Snyggt och lättillgängligt.

Många i vår ålder faller någon gång. Mig hände det nyligen. Vi har kanske installerat appen 112 eller gjort klart "Nödhjälp" som vi kan trycka på - i fall att. Vi kan falla, snubbla eller svimma utan att telefonen är nära om vi skulle behöva hjälp. Exempel:

- Jag går till köket för att hämta en kopp kaffe. Faller av någon anledning i köket. Telefonen ligger på soffbordet.
- Jag går ut med soporna. Snubblar eller halkar på en isfläck. Telefonen ligger på sin fasta plats på hyllan i vardagsrummet.
- Jag tar en rond i trädgården. Faller. Telefonen ligger inne i huset.
- Jag gick en härlig promenad i sommarsolen. Telefonen var i fickan på shortsens. Jag snubblade på en ojämnhet i asfalten. Telefonen for metervis från mig på asfalten. Efter en stund kom jag på benen, kunde samla ihop mig. Hade inte brutit något!
- Exempelen kan vara många...

Jag fann min väska på Kjell & Company. Det finns många olika väskor om man letar på nätet. OBS! Tänk på att hitta en som passar i storlek till din telefon. På Kjell & Company i Bollmora fick jag 5% rabatt. **Att tänka på!** Sidsel Nybö

24. Kopiera dina gamla diabilder. Det enklaste och snabbaste sättet att digitalisera dina gamla diabilder och få in dem i datorn eller mobilen, är att fotografera av bilden på projektorduken med mobilen. Du sätter diabilderna i din projektor och visar dem på vanligt sätt. Om du har

kameran alldeles intill projektorn när du fotar kan du få reflexer. Det kan vara bättre att komma en liten bit ifrån. Bilden blir då lite sned. Det kan du efterbearbeta.

- 25. Rädda dator o telefon vid åskväder.** När det åskar kan det bli väldigt höga spänningar i luften. Det kan bli en s k Elektromagnetisk Puls (EMP) som inducerar höga spänningar (tusentals volt) i alla ledningar. En ledning fungerar som en antenn för dessa pulser och skapar en elektrisk ström i ledaren. Om åskan går bör man koppla bort alla kablar som är anslutna till datorn, mobilen eller TV:n, t ex laddkabel, muskabel, skrivarkabel eller annat. *Alla* kablar ska dras ut. Värst är att ha nätkabeln ansluten för du kan få in höga spänningar via elnätet om blixten slår ned i någon luftkabel för elnätet. En liten sladd på bara ett par dm kan orsaka flera tusen volt i kabeln. Då dör din apparat eftersom mikrokretsarna är känsliga för höga spänningar. Det är dock ingen risk att använda en dator eller mobiltelefon om enheten inte är ansluten till något. Du kan alltså ringa med din mobil även om det åskar. Men inga sladdar får sitta i den! Men visst, en telefon eller dator kan ändå bli förstörd om det åskar för det finns ju många elkablar inne i enheten, men risken är liten. Om du vill vara jätterädd om din telefon när det åskar så lägg den i en plåtburk eller i ugnen, då blir den skyddad (s k Faradays bur). Du kan jämföra med att du blir ganska skyddad i en bil med plåtkaross. Plastkaross fungerar inte.
- 26. AI på enklare sätt.** Om du vill göra en AI-sökning med datorn finns det i sökmotorerna Google och Microsoft Edge redan ett färdigt program som heter Gemini resp Copilot. Du behöver alltså inte installera ett särskilt program som t ex ChatGPT. AI är det nya enkla sättet att söka information. Det är gratis. **För Google, gör så här:** Öppna Google. Klicka på den lilla rutan som har 3 x 3 prickar. Den kallas Googles appar. Nu får du upp ett antal program. Rulla ned en bit och klicka på GEMINI. Nu kan du skriva din fråga i rutan som kommer upp. Skriv dina frågor som om du frågar en god vän. Du kan fråga om allt. Om du inte är nöjd kan du säga det och tala om vad du vill i stället. **För Microsoft Edge, gör så här:** Öppna Edge. Längst till höger i sökrutan "Sök på webben" har du en liten symbol i grönt och orange. När du hovrar över den kommer texten upp "Öppna Copilot". Klicka på den. Nu kommer det upp ett sökfält där det står "Skicka meddelande till Copilot". Skriv in din fråga där. Du kan också *tala* in din fråga genom att trycka på den lilla mikrofonen längst till höger. Då omvandlas ditt tal till text och du får svaret i text och ljud. Detta förutsatt att du har en fungerande mikrofon och högtalare i datorn. Nu är du igång. Programmet fattar talet väldigt bra. Prova nu. Det är kul.
- 27. AI kan ge förslag på kryddning.** Min kära sambo, Birgitta, frågade ChatGPT hur man skulle krydda rödkål. Hon skrev "Kryddor till kokt rödkål? Salt vad mer?" Hon fick genast 9 olika förslag. Jag har skrivit av svaret från historiken i ChatGPT: "För att krydda kokt rödkål och få en god smakprofil kan du använda följande kryddor: 1. Socker – för en mild sötma som balanserar syran i rödkålen. 2. Äppelcidervinäger eller rödvinsvinäger – för syrlighet och djup. 3 Kryddnejlika – en varm kryddig smak (använd sparsamt). 4. Kanel – ger en rund och lite söt kryddighet. 5. Lagerblad – för en subtil örtig smak. 6. Svartpeppar – för en mild hetta. 7. Muskotnöt – för en djupare och lite nötaktig ton. 8. Äpple (valfritt) Hacka ett äpple och låt det koka med för naturlig sötma. 9. Smör eller ankfett – för en rik och rund smak. Vill du ha en mer modern twist kan du även tillsätta lite apelsinsaft eller stjärnanis för en fräsch och aromatisk smak. Smaka av efter hand för att justera kryddningen!" Visst är det bra att man kan få så många förslag med förklaringar till vad olika kryddning ger för effekt. Birgitta var helnöjd.
- 28. Zooma på en webbsida.** Håll ner Ctrl-tangenten samtidigt som du rullar med musens hjul för att zooma in eller ut. På mobilen – använd två fingrar för att nypa och zooma.
- 29. Påminnelseapp för mediciner i mobilen.** Det finns en app som heter MEDISAFE och som meddelar dig när det är dags att ta dina mediciner. Det är lätt att glömma en medicin när man håller på med något intressant. Du hittar appen som är gratis i Play Butik för Android-

telefoner eller App Store för iPhones. Du kan lägga in flera olika mediciner och de olika klockslag de ska tas. Ett alternativ till appen är att använda mobilens väckarklocka, men har man flera mediciner, kan det vara praktiskt med appen. Appen är skriven på engelska.

30. Läs böcker elektroniskt på biblioteket GRATIS.

Har du tänkt på hur enkelt det är att låna en bok elektroniskt på biblioteket? Det finns några fördelar med det:

Du slipper gå till biblioteket. Du gör allt hemifrån

Om du har lite dålig syn är det ofta lättare att läsa från mobiltelefonen eller plattan. Där du kan förstora eller minska texten så att den blir lagom stor för dina ögon. Det är bara att nypa eller spreta med fingrarna för att ställa textens storlek.

Du kan också göra sidan ljusare eller mörkare.

Det är lättare att hålla i en mobiltelefon än en bok. Den är inte så tung.

Systemet håller reda på hur långt du har läst i boken.

Pröva, du kommer säkert att bli nöjd.

Så här gör du. Du hittar appen Biblio på **Play Butik** (för Android) eller **App Store** (för iPhone).

Sök efter biblio app. Det är en brun liten bild med ett B bredvid. Tryck på Installera. Öppna appen och fyll i dina uppgifter för att antingen skapa ett konto eller logga in på ett befintligt konto. Om du redan har ett bibliotekskort med sitt nummer är du halvvägs.

Sedan är det bara att börja söka efter böcker som du vill läsa. Lycka till.

31. Dela min plats. GPS-positionering i MAPS. Har du behov att kunna se var din

fru/man/sambo befinner sig när hen är ute på promenad? Du kanske känner att hen varit ute onormalt länge och undrar var hen kan vara. Ligger hen någon stans med brutet ben? Ett enkelt sätt att kunna se platsen är att dela sin plats via Google Maps på mobilen. Om du har gjort det så kan du se personen som en blå punkt på kartan i Google Maps. **Så här ställer du in platsdelning:**

- Starta Google Maps på din iPhone eller Android.
- Gå till din profil: Tryck på din profilbild eller initial uppe i det högra hörnet.
- Välj Platsdelning: Tryck på alternativet "Platsdelning" (Location Sharing) i menyn.
- Starta delning: Klicka på knappen "Dela plats" eller "Ny delning".
- Välj tid & mottagare:
- Välj hur länge du vill dela (t.ex. 1 timme eller "Tills du stänger av det").
- Välj den person du vill dela med ur din kontaktlista.
- Aktivera GPS: För att det ska fungera måste telefonens Platstjänster vara påslagna i enhetens huvudinställningar under "Integritet" eller "Plats".

32. Använd mobilen som ett smart förstoringsglas. Är texten för liten? Du kan använda mobilen för att förstora texten. För Androidtelefoner (Samsung m fl) öppnar du kameran och zoomar in på texten med två fingrar som du sårar på. För iPhone-telefoner använder du en app som heter Förstoringsglas. Ofta finns den förinstallerad. Om den inte är det får du göra det via App Store. Använd reglaget längst ned för att zooma. Tryck på lampikonen om det är för mörkt.

33. Starta om. Det låter enkelt, men det löser 90 % av alla problem – oavsett om det är en seg dator, en app som hänger sig eller en telefon som inte hittar nätet. Gör det till en vana. Starta om din mobil och dator gärna en gång i veckan. Det rensar också bort "skräp" i bakgrunden.